

Czy Twoje dziecko może być dyslektykiem?

DYSLEKSJA - nazwa pochodzi z języka greckiego lub łacińskiego, przedrostek *dys* oznacza w języku greckim i łacińskim *brak czegoś, niemożność*, zaś greckie słowo *leksis* lub łacińskie *lego* znaczą *mówię, czytam*.

Dysleksja jest jednym z wielu rodzajów trudności w uczeniu się, manifestuje się trudnościami w czytaniu, w opanowaniu czynności pisania (dysgrafia) i poprawnej ortograficznie pisowni (dysortografia). Rozpoznaje się dysleksję u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym, u których występują zaburzenia funkcji percepcyjno – motorycznych, zaangażowanych w proces nabywania takich umiejętności, jak poprawne (prawidłowe) czytanie i pisanie.

Najczęściej występujące zaburzenia obejmują:

- analizę i syntezę wzrokową i słuchową,
- motorykę (sprawność ruchową),
- współdziałanie, czyli koordynację słuchowo – ruchową i wzrokowo – ruchową,
- pamięć wzrokową i słuchową,
- lateralizację (przewaga prawej lub lewej strony ciała),
- orientację w schemacie własnego ciała, kierunkach i przestrzeni.

Zaburzenia te istnieją od wczesnego dzieciństwa. Charakterystyczne są symptomy „ryzyka dysleksji” dla poszczególnych okresów rozwojowych dzieci:

0-3 lata:

- opóźnienie rozwoju ruchowego, dzieci „ryzyka dysleksji” nie raczkują, mają trudności z utrzymaniem równowagi, późno zaczynają chodzić, słabo biegają, są mało zręczne,
- opóźnienie rozwoju mowy (nie wypowiadają pierwszych wyrazów – około 1-szych urodzin, prostych zdań – w wieku 2 lat, zdań złożonych – w wieku 3 lat),
- opóźnienie rozwoju grafomotorycznego (nie próbują same rysować, w wieku 2 lat nie naśladują linii, w wieku 2;6 lat nie naśladują linii pionowej i poziomej, w wieku 3 lat nie umieją rysować koła,

4-5 lat:

- słaba sprawność ruchowa w zakresie ruchów całego ciała, niezdarność w ruchach, dziecko słabo biega, z trudem uczy się jeździć na rowerku trzykołowym, nie lubi zabaw ruchowych, niechętnie wykonuje czynności samoobsługowe np. zapinanie guzików,
- słaba koordynacja wzrokowo – ruchowa: niechętnie buduje konstrukcje z klocków, nie umie w wieku 3 lat narysować koła, 4 lat kwadratu i krzyża, 5 lat trójkąta,
- opóźnienie rozwoju orientacji w schemacie własnego ciała, nie wskazuje prawej lub lewej ręki, nogi, ucha, oka,
- zaburzenia rozwoju spostrzegania wzrokowego i pamięci wzrokowej objawiające się nieporadnością w rysowaniu, trudnościami w składaniu wg. wzoru obrazków i układanek,
- opóźniony rozwój mowy, trudności z wypowiadaniem wyrazów, przekręcanie wyrazów, nieprawidłowa artykulacja wielu głosek, trudności z zapamiętywaniem nazw.

6–7 lat, objawy podobne jak wyżej oraz:

- obniżona sprawność ruchowa objawiająca się trudnościami w rzucaniu i łapaniu piłki, trudnościami w zakresie samoobsługi (zawijaniu sznurowadeł, używaniu widelca), w odtwarzaniu złożonych figur geometrycznych, rysowaniu szlaczków),
- opóźniony rozwój lateralizacji: dziecko używa na zmianę raz jednej raz drugiej ręki,
- słaba percepcja wzrokowa: trudności z dostrzeganiem szczegółów różniących dwa obrazki, odróżnianiem podobnych kształtów (np. liter m – n, l – t – ł, p – g, b – d),
- trudności ze wskazaniem kierunku na prawo i na lewo np. droga na prawo, drzwi na lewo,
- słaby rozwój funkcji językowych - trudności w poprawnym używaniu wyrażen przyimkowych, wyrażających stosunki przestrzenne: nad – pod, za – przed, wewnątrz, na zewnątrz, błędy gramatyczne,
- wadliwa wymowa „przekręcanie” trudnych wyrazów, przestawienie głosek, sylab,
- trudności w orientacji w czasie np. z odczytywaniem czasu na zegarze, określaniem pory roku, dnia,
- lustrzane pisanie liter i cyfr, zapisywanie wyrazów od prawej do lewej strony,
- słaba pamięć słuchowa krótkoterminowa i trwała – trudności w zapamiętaniu tekstu wiersza, piosenki, nazw dni tygodnia, miesięcy, pór roku, nazw kolejnych posiłków, powtarzaniu z pamięci szeregów cyfr (złożonych z 5 elementów), szeregów słów,
- zaburzenia w zakresie poprawnej analizy i syntezy słuchowej, (dzieci takie mają poważne trudności z wydzielaniem głosek i sylab w wyrazach oraz ze scalaniem głosek i sylab w wyrazy)
- trudności w nauce czytania (czyta wolno, głoskując i z trudem syntetyzując słowa, słabo rozumie czytany tekst, czyta z wieloma błędami, domyśla się treści),

Czytanie ze zrozumieniem wymaga wielu ćwiczeń.. Zaburzenia funkcji wzrokowych i słuchowych mają swoje odzwierciedlenie w trudnościach z innymi przedmiotami a zwłaszcza w nauce języków obcych (kłopoty z odczytywaniem nowych słów, dostrzeganiem różnic pomiędzy brzmieniem fonetycznym wyrazów a ich zapisem graficznym, trudności z zapamiętywaniem znaczenia poszczególnych wyrazów...), geografii (brak orientacji na mapie), geometrii (problemy z rozróżnianiem figur przestrzennych) i wychowaniu fizycznym (kłopoty ze złapaniem piłki, ustaniem na jednej nodze...).

Uczniowie dyslektyczni charakteryzują się też niechęcią do wykonywania prac plastycznych (słabo rysują, nieumiejętnie rozmieszczają poszczególne elementy na kartce, rysunki są ubogie pod względem treści) i majsterkowania. W związku z niższym poziomem grafomotorycznym i wolniejszym tempem pracy, nie nadążają na klasówkach, niejednokrotnie też nie mają dokończonych notatek z lekcji

Problemy w czytaniu i pisaniu dotyczą około 15% populacji uczniów, zaś 3 – 4% z nich ma je szczególnie nasilone. Kłopoty z nauką czytania i pisania nie muszą być trwałe, można je pokonać dzięki dobrze ukierunkowanej pracy.

Słynny malarz, rzeźbiarz i architekt Leonardo da Vinci, laureat Nagrody Nobla Albert Einstein, znany na całym świecie autor baśni dla dzieci Hans Christian Andersen, prezydent Stanów Zjednoczonych George Bush i wielu innych znanych ludzi to też dyslektycy.

Rodzice, jeśli zauważycie, bądź też wcześniej zaobserwowaliście u waszego dziecka symptomy ryzyka dysleksji, macie możliwość skorzystania ze specjalistycznej diagnozy i pomocy psychologów, pedagogów i logopedów zatrudnionych w poradni.

Ulotka informacyjna dla rodziców opracowana prze mgr Dariusza Szustka – pedagoga PPP w Łukowie